

A Független Rendészeti Panasztestület Beszámolója a 2008–2010. évi tapasztalatairól

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 6/A. §-a (1) bekezdésének b) pontja értelmében a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) működésének és eljárásainak tapasztalatairól háromévente beszámol az Országgyűlésnek. A Testület e kötelezettségének első alkalommal jelen Beszámoló előterjesztésével tesz eleget.

I. A Testület működésével kapcsolatos általános kérdések

A Testület tagjainak megválasztására 2008. február 25-én került sor. Megválasztásukat követően a tagok haladéktalanul megkezdték az alakuló ülés és az Ügyrend előkészítését. Az alakuló ülésre március 5-én került sor, ahol a Testület tagjai egyhangú szavazással a Testület mandátumának időtartamára elnököt, helyettesítésére elnökhelyettest választottak.

A Testület tagjai:

DR. JUHÁSZ IMRE, 2008. február 25-től 2010. július 23-ig a Testület elnökhelyettese, 2010. július 23-tól a Testület elnöke

DR. KOZMA ÁKOS, 2010. július 23-tól a Testület elnökhelyettese

FRÁTERNÉ DR. FERENCZY NÓRA 2008. február 25-től

DR. FÉJA ANDRÁS 2008. február 25-től

DR. KÁDÁR ANDRÁS KRISTÓF 2008. február 25-től

A Testületnek tagja volt DR. KALTENBACH JENŐ 2008. február 25-től 2010. június 30-ig, aki ugyanezen idő alatt a Testület elnöki tisztét is betöltötte.

A Testület Ügyrendjét egyhangú szavazással 2008. március 7-én fogadta el.

A Testület működését a kezdeti időszakban nagymértékben nehezítette a szükséges tárgyi és személyi feltételek meglétének teljes hiánya. A titkárságvezető és a munkatársak alkalmazására hamarosan sor került ugyan, de az elhelyezés problémája véglegesen csak 2009. február végén rendeződött.

Már az Ügyrend előkészítése során világossá vált, hogy a Testülettel kapcsolatos hatályos szabályozás számos anomáliát tartalmaz, amelyek nehezítik az eredményes munkát. Ezek részben magával a szabályozási koncepcióval, részben a szabályozás alább ismertetett részleteivel függenek össze. Mielőtt azonban ezekre rátérnénk, célszerűnek látszik legalább vázlatosan utalni a magyar intézménnyel kapcsolatos európai jogi és a külföldi társintézmények szerepét érintő jogi helyzetre.

1. A civil kontroll nemzetközi jogi és szervezeti alapjai

A rendőrség jogi szabályozása, illetve a rendőri intézkedések jogszerűségének ellenőrzése nem szokásos témája a nemzetközi jognak, ennek ellenére az utóbbi időben ez a téma a nemzetközi – különösen az európai – szervezetek figyelmének homlokterébe került. Ennek köszönhetően az utóbbi évtizedben több ilyen tárgyú, az úgynevezett *soft-law* fogalmi körébe tartozó, különböző ajánlásokat tartalmazó dokumentum látott napvilágot.¹

Így az Európa Tanács Rasszizmus és Intolerancia Elleni Bizottsága 11. sz. általános ajánlásának 10. pontja kifejezetten szól a rendőrség civil kontrolljáról.

Jelentős az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) gyakorlata, különösen az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJEE) 2. (az élethez való jog) és 3. (a kínzás, illetve az embertelen, vagy megalázó bánásmód tilalma) cikkéhez kapcsolódóan.

Az Európa Tanács Emberi Jogi Biztosa által, a rendőrségi panaszeljárásról 2008 májusában szervezett konferencia záródokumentuma² szerint, a rendőrség független kontrollmechanizmusa öt elv alapján működhet:

¹ Council of Europe (2001); European Code of Police Ethics Recommendation 10 of the Committee of Ministers. Council of Europe Committee for the Prevention of Torture or Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (2006); The CPT Standards: Substantive sections of the CPT's General Reports Chapter IX Combating Impunity. Council of Europe's Joint Informal Working Group on Police and Human Rights (2000); Policing in a Democratic Society. European Commission Against Racism and Intolerance (ECRI) (2007); General Policy Recommendation no. 11: On Combating Racism and Racial Discrimination in Policing.

² Draft Opinion of the Council of Europe Commissioner for Human Rights concerning independent and effective determinations of complaints against the police (Kézirat)

a) Függetlenség

Az ellenőrzésre felhatalmazott szerv rendelkezzen hatásköri önállósággal, utasítás és befolyás mentességgel, szervezeti és személyzeti függetlenséggel, valamint pénzügyi önállósággal.

b) Megfelelőség

Az ellenőrző szervnek álljanak rendelkezésére mindazok a hatáskörök és eszközök, amelyek alkalmasak a tényállás felderítéséhez.

c) Azonnaliság

A panaszolt intézkedéseket közvetlenül követő vizsgálat hatékonysága a legeredményesebb.

d) Panaszosi részvétel

Biztosítani kell, hogy a panaszos figyelemmel kísérhesse az eljárást annak érdekében, hogy megértse a történéseket és meggyőződhessen érdekei érvényesíthetőségéről.

e) Nyilvánosság

Biztosítani kell a panaszosnak és a közvetlenül érdekeltnek a vizsgálatokkal összefüggésben keletkezett dokumentumok hozzáférhetőségét.

2. Néhány európai ország példája és a magyar szabályozás összefüggései

A rendőrség független civil kontrollja a legtöbb európai országban egyelőre hiányzik, illetve annak megoldása a „hagyományos” utat követi, azaz vagy az ügyészség, vagy egy a rendőrséghez, vagy a belügyi, igazságügyi adminisztrációhoz tartozó szerv által történik. Ez utóbbi esetben nem a rendőrség civil kontrolljáról általában, hanem a rendőrséget (is) érintő másik jelenség, a rendőrségi korrupció elleni tevékenységről van szó.

Az „ősforrás”, illetve az intézmény „őshazája” az Egyesült Királyság, pontosabban Anglia és Wales. A brit intézményrendszer azért is említendő, mert azon kívül, hogy mintául szolgált, egyben kialakulásának története a magyar Testület szempontjából is tanulságosnak tűnik.

A rendőrség független ellenőrzésének gondolata már 1929-ben felmerült Angliában, ekkor azonban még csak az ügyészség ez irányú kapacitásának a kiterjesztéséről volt szó. A vita új lendületet vett az ötvenes években, néhány nagy nyilvánosságot kapott eset után. Végül az 1976-ban elfogadott rendőrségi törvény (Police Act) hozta létre az első Rendőrségi Panasztestületet (Police Complaint Board). Ennek a

hatásköre azonban csak arra terjedt ki, hogy a rendőrség által kivizsgált panaszokról hozott döntést megvizsgálja, és egyet nem értése esetén fegyelmi eljárást kezdeményezzen. Viszonylag hamar kiderült, hogy ez messze nem elégíti ki a közvélemény elvárásait, vagyis a rendőrségi panaszeljárást továbbra is nagyfokú bizalmatlanság vette körül.³ A magyar előtörténet szempontjából sem érdektelen, hogy az újabb lökést az 1981-es brixtoni zavargások, illetve annak rendőrségi kezelése adta. 1984-ben a Panasztestületet Rendőrségi Panaszügyi Hatósággá (Police Complaint Authority) szervezték át. A rendszer továbbra is megmaradt hibáira több tragikus eset, illetve az azt követő vizsgálat világított rá. A kiküldött reformbizottság javaslatai végül a 2002-es Rendőrségi Reformtörvény (Police Reform Act) elfogadását eredményezték, amely létrehozta a jelenleg is működő angol Független Rendőrségi Panasz Bizottságot (Independent Police Complaint Commission, IPCC)⁴.

Az IPCC a komolyabb eseteket maga vizsgálja ki, a többi esetben pedig a rendőrségi eljárás felett felügyeletet gyakorol. Ezen kívül feladatai közé tartozik a rendőrségi panaszok kivizsgálása iránti közbizalom helyreállítása és fenntartása érdekében teendő különböző oktatási, kommunikációs, kutatási stb. feladatok végzése, illetve koordinálása. Rendszeresen végez(tet) kérdőíves vizsgálatokat a szélesebb közvélemény, illetve a panaszosok elégedettségének mérése érdekében.⁵

Észak-Írországbán 2000-ben speciális Rendőrségi Ombudsman intézményt hoztak létre, amelynek a rendőrség elleni panaszok kivizsgálása tartozik a kizárólagos hatáskörébe. (Az északi általános ombudsman hatásköre ezekre az ügyekre nem terjed ki.) Ezen kívül a rendészeti kutatások szervezése, oktatás, rendészeti politikák kidolgozása és ilyen ajánlások megfogalmazása is a feladatát képezi. Az ombudsman tevékenységét 128 fős személyzet segíti. Az ír modellhez erősen hasonló a 2007-ben létrehozott Skót Rendőrségi Biztos (Police Complaints Commissioner for Scotland) intézménye.⁶

³ Egy 1991-ben végzett vizsgálat szerint a megkérdezettek 90%-a gondolta úgy, hogy a rendőrség elleni panaszokat független intézmény vizsgálja ki. A panaszosok szintén 90%-a volt elégedetlen azaz, ahogy a rendőrség a panaszát kezelte. A panaszosok 70%-a mondta, hogy a rendőrségről alkotott véleménye romlott a panasz vizsgálata miatt. James Harrison–Mary Cunneen: An Independent Police Complaint Commission. Liberty, London 2000. 3. o.

⁴ Az IPCC 2004. április 1-jén kezdte meg munkáját. Az IPCC Csúciszerve a Bizottság, amely Elnökből, két Alelnökből és a Biztosok 12 tagú testületéből áll. Az Elnököt a Királynő, az Alelnököket és a Biztosokat a belügyminiszter (Home Secretary) nevezi ki öt évre. Munkájukat közel négyszáz fős apparátus segíti, amelyből 120 nyomozó (vizsgáló), akik a négy régió között oszlanak meg. Central, Wales-South-West, North, London-SE. Az Alelnökök és a Biztosok szintén egyes régiókhoz tartoznak. Central: négy, Wales-South-West: kettő, North: három, London-SE: öt Biztos.

⁵ Az IPCC létrehozását megelőző a 2002. évi szabályozást meghatározó vitákról lásd: James Harrison–Mary Cunneen: i. m. Az IPCC honlapja: ipcc.gov.uk

⁶ Forrás: EPAC Contact Catalogue 2008. Federal Ministry of Interior, Vienna 2008.

Írországban 2005-óta működik a Garda Síochána Ombudsman Commission, amelynek tagjait az ír parlament választja, és három főből áll. A tagok maguk közül választanak elnököt. A bizottsághoz bárki fordulhat, aki rendőri intézkedés érintette vagy tanúja volt. Az egyes panaszok kivizsgálásán túl a rendőrség iránti közbizalom elősegítése is a bizottság feladatai közé tartozik.

Ez idő szerint a brit szigeteken kívül független, csak a törvényhozónak alárendelt civil ellenőrző szerv csak Belgiumban létezik. A belga Comité Permanent de Controle des Services de Police 1991-ben jött létre, és kizárólag a Belga Parlamentnek tartozik felelősséggel. Feladata a rendőrség elleni panaszok kivizsgálása, illetve ajánlások megfogalmazása strukturális problémák megoldására. Jelenleg 99 fős személyzettel működik.

A magyar szabályozás, a mintául szolgáló angoltól eltérően,⁷ a büntetőjogi felelősségre vonás megállapításában nem biztosít szerepet a Testületnek, a rendőri bűncselekmények kivizsgálását az ügyészség, illetve az ügyészségi nyomozóhivatal végzi (ugyanakkor a Testületnek arra van hatásköre, hogy a büntetőjogi felelősséget is felvető rendőri jogsértéseket alapjogi szempontból vizsgálja).

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint: „Akinak az e törvény IV. V. és VI. Fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette – választása szerint –, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”

Az Rtv. IV. Fejezete nem egyes intézkedésekre vonatkozó szabályokról szól, hanem a rendőri magatartásra, illetve az V. és VI. Fejezetben felsorolt intézkedésekre vonatkozó általános elveket, értékeket sorolja fel.⁸ Ezek az elvek (intézkedési kötelezettség, arányosság, kényszerítő eszközök alkalmazásának követelményei, az intézkedések és a kényszerítő eszközök alkalmazásának közös elvei és szabályai) a Testület számára azokat a zsinórmértékeket fogalmazzák meg, amelyek az egyes intézkedések jogszerűségének megítéléséhez szükségesek.

Az V. Fejezetben felsorolt intézkedések a következők: igazoltatás, a fokozott ellenőrzés, ruházat, csomag és jármű átvizsgálása, a felvilágosítás-kérés, az elfogás és előállítás, az elővezetés, az idegenrendészeti intézkedés, a határforgalom ellenőrzése, a biztonsági intézkedés, a közbiztonsági őrizet, intézkedés magánlakásban

⁷ Az IPCC éppen ellenkezőleg a súlyos esetekre koncentrálna, míg a kisebb jelentőségű ügyeket átengedi a rendőrségnek, és azt csak felügyeli.

⁸ Kivételt az Rtv. 24–26. §-ában felsorolt „intézkedés-jellegű” rendőri aktusok (pl. segítségnyújtás, felvilágosítás adása, eszközök igénybevétele) jelentenek.

és közterületnek nem minősülő egyéb helyen, a műszeres ellenőrzés, a képfelvétel, hangfelvétel készítése, a helyszín biztosítása, a közlekedésrendészeti intézkedés, a személy és létesítménybiztosítás és a személyi védelemmel, illetve Védelmi Programmal kapcsolatos intézkedés.⁹

A kényszerintézkedéseket az Rtv. VI. Fejezete sorolja fel, illetve definiálja a következők szerint: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, elektromos sokkoló eszköz, rendőrbot, kardlap, illetőleg más eszköz alkalmazása, szolgálati kutya alkalmazása, útzár, megállásra kényszerítés, lőfegyverhasználat, lőfegyverhasználat tömegben lévő személlyel szemben, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás.¹⁰

A gyakorlatban időnként problémát okoz az a tény, hogy ugyan a Testület hatásköre nem terjed ki sem a büntető, sem a szabálysértési ügyekre, de azok jellemzően rendőri intézkedéseket involváltnak. Ha ezek az eljárás kezdetén, az említett két eljárás valamelyikének tényleges megindítása előtt történnek, akkor egyszerűbb a helyzet, de olykor időbeli átfedésről is szó van, és ez megnehezíti az elhatárolást.

Egy másik probléma – bár ez inkább már eljárási kérdés –, hogy a rendőrségi intézkedés az alapjogsértésen kívül a bűncselekmény gyanúját is felveti, így párhuzamosan indulhat a Testület vizsgálata és büntetőeljárás. A törvény még a Testület és az ügyészség közti információáramlás kérdését sem rendezzi, ami adott esetben komoly gondot okozhat. Arról nem is beszélve, hogy a két párhuzamosan futó eljárás különböző végeredményre vezethet, és ez szintén nem használ a jogbiztonságnak. Elvileg persze elképzelhető – és a Testület eddig erre az álláspontra helyezkedett – az alapjogsértés megállapíthatósága a büntetőeljárás eredménytelensége esetén is, hiszen a büntetőeljárás egy konkrét személy büntetőjogi felelősségét vizsgálja, míg a Testület a panaszos alapjogsérelmének megállapíthatóságát, de a viszony rendezésének igénye precízebb szabályokkal indokoltnak mondható.

3. A Testület eljárásával összefüggő általános problémák

A Testület eljárása több komoly dogmatikai problémát vet fel. Tulajdonképpen egyszerre fordulnak elő és keverednek benne az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény (a továbbiakban: Obtv.) és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) eljárási intézményei.

⁹ Rtv. 29–46/A. §

¹⁰ Rtv. 47–60. § Itt jegyzendő meg, hogy az Rtv.-ben nem szabályozott részletkérdésekre vonatkozó szabályokat a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet tartalmazza.

a) Ez mindjárt az eljárás megindításánál megmutatkozik. Az Obtv. – az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvényhez (a továbbiakban: Abtv.) hasonlóan – nem ismeri az ügyfél fogalmát, ami az eljárás „utólagos”, illetve *actio popularis* jellegéből fakad, valamint abból is, hogy az ombudsmani eljárás hivatalból is megindítható. A Ket. ezzel szemben az ügyféli minőséget érintettséghez köti.

Az Rtv. azon személyek számára biztosít lehetőséget a Testületnél panasz előterjesztésére, akiknek a rendőri intézkedés alapvető jogát sértette. Az Rtv. tehát nem szűkíti a panaszosi kört azokra, akikkel szemben a rendőri intézkedés lezajlik, hanem az alapjogi sérelem „gyanúját” követeli meg a panaszos minőség megállapításához. A Testület gyakorlata szerint ahhoz, hogy valamely jogellenes cselekményt bejelentő és ennek nyomán a rendőrség intézkedését vagy intézkedése elmulasztását sérelmező személy alapjogának érintettsége olyan fokban legyen megállapítható, amely a Testülethez fordulását megfelelően megalapozza, az szükséges, hogy a kérdéses jogsértés a panaszost személyében valamilyen módon érintse még akkor is, ha annak nem a panaszos a közvetlen elszenvetője.

A lehetséges panaszosok meghatározásával összefüggő és szintén említést érdemlő probléma a Testület hivatalbóli eljárási jogosultságának a hiánya. Nem egy esetben előfordul ugyanis, hogy a Testület egy, a hatáskörébe tartozó esetről értesül (akár a médián keresztül), jogszabályi felhatalmazás hiányában azonban nem jogosult hivatalból eljárni, sőt arra sincsen módja, hogy az érintett személyt megkeresse és tájékoztassa a Testülethez fordulás lehetőségéről (amely eljárási mód több aggályt is felvetetne). Ugyanakkor nem elképzelhetetlen, hogy az érintett (esetleg alapjogában sértett) személy a Testülethez fordulás, vagy – még távolabb menve – magával a panasztétel lehetőségével sincsen tisztában a megfelelő tájékoztatás elmaradása okán. Indokolt ezért, hogy a Testület – az országgyűlési biztosra vonatkozó szabály Rtv.-be történő bevonásával, vagy csak arra való utalással – hivatalból történő eljárásának lehetővé tétele mihamarabb megvalósuljon.

Hasonló tartalmú ajánlást fogalmazott meg az Európa Tanács Jelentése a magyar kormány számára a kínzás és embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megelőzésére létrehozott európai bizottság (CPT) magyarországi látogatásáról (2009. március 24-étől április 2-áig) a Testület hatáskörének bővítése kapcsán. Abban ugyanis a „*CPT felkéri a magyar hatóságokat arra, hogy terjesszék ki a Független Rendészeti Panasztestület jogosítványait arra, hogy hivatalból kezdeményezhesen vizsgálatokat az esetleges bántalmazási ügyekben*”.

b) Megítélésünk szerint a Ket. egyes szabályainak *mutatis mutandis* átvétele számos problémát megoldana. Ezzel a Testület akkor szembesült, amikor – kihasználva a meglehetősen szűkszavú törvényi szabályozás adta felhatalmazást – Ügyrendjében megpróbálkozott eljárása részletes rendezésével. Hogy csak egy példát említ-

sünk, az Rtv. nem ismeri a felfüggesztés intézményét. Ez a törvényi határidőhöz nem kötött eljárásokban (Obtv., Abtv.) nem jelent problémát, de a Testület eljárására 90 nap áll rendelkezésre. A megfelelő jogintézmény hiányában a Testületnek tehát semmilyen lehetősége sincs arra, hogy egy másik szerv eljárásának várható idejét figyelembe véve bevárja az esetleges előkérdést jelentő döntés meghozatalát.

c) Egy másik, nem túl ügyfélbarát megoldása az Rtv.-nek, hogy a panasz benyújtására mindössze nyolcnapos jogvesztő határidőt ad, ami ráadásul nincs szinkronban a „rendes” rendőrségi panasz eljárás 30 napos panaszbeadási határidejével. Aligha lehet kétséges, hogy itt az ügyféli jogok indokolatlan, aránytalan szűkítéséről van szó, amely csak nyomós okkal lenne elfogadható.

A probléma feltárásához hozzátartozik, hogy a Testület több esetben tapasztalja: a panaszos azért késlekedik beadványa előterjesztésével, mert az intézkedő rendőrök elmulasztják az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettségük teljesítése során, hogy említést tegyenek a Testülethez fordulás lehetőségéről. Az ügyek vizsgálata során nyilvánvalóvá vált, hogy nem egyedi mulasztásról van szó, hanem esetenként az érintett szervek vezetőinek is az az álláspontja, hogy a panaszjogról való kioktatásnak nem kell kiterjednie a Testület eljárására.

A jelenlegi gyakorlat szerint, amennyiben azt tapasztalja a Testület, hogy a panaszost a rendőrség nem tájékoztatta megfelelően az Rtv. 92. §-ában biztosított jogorvoslati jogra vonatkozó választási lehetőségről, és a panaszos a késedelem kapcsán a rendőri mulasztásra kifejezetten hivatkozik, a panasz eljárást lefolytatja akkor is, ha a panasz előterjesztésére az arra biztosított nyolcnapos határidőn túl került sor. Tehát a Testület „panaszosbarát”, befogadja az ilyen jellegű panaszokat, és analógiával élve a Ket. igazolási kérelemre vonatkozó szabályokat alkalmazza. Felmerül azonban a kérdés, hogy meddig fogadhatja be a Testület – a fentiekre hivatkozással – az elkésett beadványokat. Az igazolási kérelem jogintézményét ezért a Testület eljárására vonatkozó szabályok között kellene rögzíteni, az arra vonatkozó optimális, szubjektív és objektív határidő meghatározásával. Megjegyzendő, hogy az igazolási kérelem formai és tartalmi követelményeiről több fordulóban egyeztetett a Testület az ORFK képviselőivel és ennek során megállapodás született e körben.

d) A Testület az országgyűlési biztosokhoz hasonlóan évente köteles tevékenységéről tájékoztatni az Országgyűlés rendészeti, valamint emberi jogi ügyekben feladatkörrel rendelkező bizottságait (amelyek egyébként a testületi tagokat is jelölik), háromévente pedig az Országgyűlést. Ennek nyilvánvalóan lehet olyan hatása, amely a Testület pozícióját erősíti, állásfoglalásainak nagyobb nyomatékot ad, ugyanakkor az állásfoglalások határfokának növeléséhez a Testület vizsgálati jogsítványainak erősítése is szükséges lenne. Megoldás lehetne például, ha – az angol

IPCC-hez hasonlóan – a Testület sem a rendőrség által produkált dokumentumokból dolgozna, hanem nyomozati jogosítványok birtokában maga vizsgálná ki legalább a nagyobb jelentőségű ügyeket.

e) Ez utóbbi már átvezet a Testületre vonatkozó eljárásjogi rend másik „rokonához”, az Obtv. eljárási, illetve vizsgálati szabályaihoz. A jogalkotó számára az lett volna a legegyszerűbb megoldás, ha a Testület vizsgálati jogosítványai esetében egyszerűen utalt volna az Obtv. megfelelő rendelkezéseire. Ehelyett egy foghíjas vizsgálati intézményrendszer áll a Testület rendelkezésére. Az Rtv. 93/A. § (1) bekezdése mindössze annyit mond, hogy: „A Testület a vizsgálata során a Rendőrségtől felvilágosítást kérhet.” Ez is egy olyan szabályozási disszonancia, amely mögött nem áll kellő súlyú releváns ok.

Mivel ugyanis az Rtv. a felvilágosítás kérés kapcsán további részletszabályokat nem tartalmaz, ezért nincs kellőképpen tisztázva, hogy a Testület valójában mire is jogosult vizsgálata során (rendőrök nyilatkoztatása, meghallgatása stb.). Az Obtv. 18. §-ának (3) és (4) bekezdése alapján az országgyűlési biztos jogosult arra, hogy a vizsgált ügy intézőjét vagy az eljárást folytató szerv bármely munkatársát meghallgassa, továbbá az érintett szerv vezetőjét vagy felügyeleti szervének vezetőjét, valamint az annak lefolytatására a jogszabály által egyébként feljogosított szerv vezetőjét vizsgálat lefolytatására kérje fel. Az országgyűlési biztos az általa vizsgált ügyben bármely szervtől – ideértve az Obtv. szerint hatóságnak nem minősülő szerveket is – vagy annak munkatársától írásbeli magyarázatot, nyilatkozatot, felvilágosítást vagy véleményt kérhet, ezeket a jogosítványokat az Rtv. kifejezetten nem adja meg a Testületnek.

Egyik legfontosabb probléma a Testület vizsgálatában alkalmazható eszközök kapcsán a meghallgathatóság és nyilatkoztatás kérdése, amellyel kapcsolatban az ORFK azt az álláspontot alakította ki, hogy a panasszal érintett rendőrök maguk dönthetik el, nyilatkoznak-e a Testület által feltett kérdésekre. Ez a helyzet sok esetben feszültséget eredményez az eljáráson belül, a Testület gyakorlata ugyanis az, hogy a rendőrség által nem, vagy elégtelenül cáfolt panaszosi elmondásra alapozza állásfoglalását, azonban ezt követően – akár az ORFK-ra küldi az ügyet a Testület, akár átteszi az intézkedést foganatosító szervhez – a rendőrség által lefolytatott közigazgatási eljárásban megnyílik a bizonyítás teljes eszköztára (pl. az érintett rendőrök tanúkénti kihallgatása), így a rendőrség adott esetben sokkal több információ alapján hoz döntést, mint ami a Testület rendelkezésére állt.

A fentiekben vázolt okokból egyértelmű, hogy szükséges tehát az állampolgári jogok országgyűlési biztosa jelenlegi és jövőbeli jogosítványainak beépítése a törvénybe (Rtv.). Fontos lenne a bizonyítási eszközök Obtv. alapján való bővítése is.

f) A Testület álláspontja szerint elengedhetetlen továbbá, hogy a jogalkotó tisztazza, milyen eljárásjogi korlátai lehetnek a Testület vizsgálatának az Rtv. IV. Fejezetében szabályozott általános elvek vonatkozásában.

A Testületnek az Rtv. 92. § (1) bekezdés alapján lehetősége van arra, hogy az Rtv. IV. Fejezetében, a rendőrség működésének általános elveit és szabályait rögzítő rendelkezések kapcsán vizsgálódása körébe vonjon minden olyan rendőri tevékenységet, amelyet az V. és a VI. Fejezetek ugyan nem nevesítenek, de amelynek vonatkozásában a IV. Fejezetben foglalt követelményeknek érvényesülniük kell.

Erre az Rtv. IV. Fejezetében szereplő 11. § (1) bekezdése nyújt lehetőséget, amely szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni. A 11. § (1) bekezdése tehát olyan általános jellegű rendőri kötelezettséget rögzít, amelynek megsértése esetén helye van a Testület eljárásának akkor is, ha a jogsértés nem az Rtv. V. és VI. Fejezetében foglalt rendelkezések alkalmazásával függ össze, hanem más – az adott szolgálati feladat ellátására vonatkozó – jogi norma érvényesülésével. Az Rtv. 11. §-án keresztül a szigorú nyelvtani értelmezés szerint vizsgálhatóvá válik tehát a rendőrség részéről eljáró személyek olyan tevékenysége is, amely az Rtv.-től eltérő egyéb jogszabályok, például a büntetőeljárás vagy a szabálysértési törvény által rendezett eljárási szabályok alapján zajlik.

A Testület gyakorlata szerint azonban hatáskörének ilyen értelmezése korlátokkal érvényes: a Testület olyan esetekben él az ilyen jellegű vizsgálat lehetőségével, amikor a panaszolt rendőri intézkedéssel vagy mulasztással szemben speciális jogorvoslatot az egyéb jogszabályok nem biztosítanak. Ez a vélelmezhető jogalkotói szándékot respektáló értelmezés azonban adott esetekben meglehetősen abszurd eredményekre vezethet: így például az előállított személyt ért sérelmek vizsgálhatók a Testület által, attól a ponttól kezdve azonban, hogy ugyanez a személy bűnügyi őrizetbe kerül (amelynek időtartamába egyébként az előállítás is beletartozik), a hasonló jellegű sérelmeket a Testület már nem vizsgálhatja, mivel azokat az esetleges panaszos egy büntetőeljárás keretei között szenvedni el.

A Testület úgy véli, hogy ennek a kérdésnek a rendezése jogalkotást és a Testület hatáskörébe vonható jogsértések körének a jelenleginél átgondoltabb és tisztább meghatározását teszi szükségessé.

g) Végül nincs az Rtv.-ben megnyugtatóan rendezve, hogy amennyiben a Testület megállapítja a súlyos alapjogsértést, és az országos rendőrfőkapitány azt elfogadva határoz, annak mi a következménye az adott jogsértést megvalósító rendőrré vagy rendőrökre nézve. Ha a rendőri szabályszegés büntetőeljáráshoz vezet, teljesen világos, hogy a bíróság értékeli a rendőr magatartását, és megállapítja a törvény szerinti szankciót. Ha azonban a súlyos alapjogsértés nem valósít meg bűncselekményt, a

jogkövetkezmény kérdése teljesen rendezetlen. Szóba jöhet persze a fegyelmi felelősség érvényesítése, de a fegyelmi eljárás megindítása, illetve a szankció megállapítása annak a parancsnoknak a (majdnem) szabad mérlegelésén múlik, aki esetleg valamilyen módon maga is részese volt az eseményeknek. De ha az ügynek ez az oldala megnyugtatóan rendeződik is, még mindig nyitva marad az ügyféli elégtétel kérdése. Pedig éppen ez az az elem, amely a civil kontroll létjogosultságát adja, tudniillik a rendőrség tisztességes, pártatlan reputációjának megteremtése és fenntartása. Természetesen, ha a panaszost kár érte, az bírósági úton érvényesíthető, de ennek buktatói, nehézségei ismertek, hozzátevé, hogy a végül így megkapott elégtétel nem igazán használ a rendőrség jó hírének. Ez sem oldja meg azon panaszosok problémáit – és ők vannak többségben –, akiknek az alapjogaik csekély mértékben sérültek. Sok esetben egy parancsnoki levél, amely a hibát elismeri, és a panaszost megköveti, elegendő lenne.

Megfontolandó a fentiek kapcsán a Testület perképességének biztosítása – legalábbis célzottan és korlátozottan – a közigazgatási határozat felülvizsgálata [a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) XX. Fejezete] iránti perben, ahol a felperes a panaszos, az alperes az ORFK. Így – a bírósági tájékoztatási kötelezettség révén – biztosítható, hogy a peranyagról első kézből értesüljön a Testület, illetve korábban megfogalmazott álláspontját is képviselje, és a panaszos mellett beavatkozhatna a perbe. Szemben az általános beavatkozási szabályokkal, a jogalkotó *ipso iure* biztosítaná a beavatkozás lehetőségét (ilyen beavatkozási joga van pl. az anyának a gyermeke származásával és az apasággal összefüggő perekben). Ez esetben nem kell a jogi érdeket valószínűsíteni.

Elképzelhető egy olyan másik megoldás is, amelyben a Testület a másodfok szerepét töltené be a panaszügyekben. A Ket. jelenlegi rendszerében [105. § (2) bekezdés], ha a másodfokú döntés meghozatalához nincs elég adat vagy a tényállás további tisztázása szükséges, a fellebbezés elbírálására jogosult szerv a döntés megsemmisítése mellett az ügyben első fokon eljáró hatóságot új eljárásra utasíthatja, vagy a kiegészítő bizonyítási eljárás lefolytatását maga végzi el. Ez a konstrukció a Testület vonatkozásában is megfelelőnek mutatkozik annyiban, hogy a bizonyítás lefolytatását szűk körben tenné szükségessé (tehát nem kellene a Testületnél dolgozók létszámát jelentősen bővíteni), ugyanakkor az első fokon eljáró rendőri szerv bizonyítási eljárásának elégtelensége esetén lehetővé tenné a Testület számára a bizonyításra vonatkozó megfelelő instrukciók melletti hatályon kívül helyezést (akár többször is), biztosítva, hogy egy független szerv valóban hatékony ellenőrzést gyakoroljon a rendőrségi vizsgálat felett. Egy ilyen változtatás esetén azonban világossá kellene tenni, hogy a Testület eljárására a Ket. szabályait kell alkalmazni (ami számos eljárási bizonytalanságot megoldana), ugyanakkor szükségessé tenné

az elsőfokú eljárás bizonyos módosítását is. Ebben a rendszerben a Testület határozatot hozna, amelynek bírósági felülvizsgálata biztosítaná, hogy a panaszosok továbbra is élhessenek a számukra jelenleg rendelkezésre álló jogorvoslati fórumhoz fordulás jogával.

4. Jogvédő és jogalkalmazó szervezetekkel történő kapcsolat

a) Jogértelmezési problémák megoldása

A Testület törekszik arra, hogy a többi jogalkalmazó szervezettel – elsősorban a rendőrséggel – olyan kapcsolatot alakítson ki, illetve ápoljon, amely lehetővé teszi a felmerülő jogalkalmazási-jogértelmezési problémák megoldását. Itt szükséges megemlíteni, hogy a fentiek okán 2009 februárjában informális megbeszélésre került sor a Rendőrségi Igazgatási Központban az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK), a Testület, a Fővárosi Bíróság, a Legfőbb Ügyészség és az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium (a továbbiakban: IRM) képviselőinek részvételével. Ugyancsak fontos állomásnak tekinthető a 2011 márciusában a testületi tagok és munkatársak számára szervezett egész napos szakmai bemutató, amelyre a Készenléti Rendőrség budapesti bázisán került sor.

b) Nemzetközi szakmai konferencia

Eredményesen fejeződött be 2009. szeptember 24-én a Parlament épületében az a kétnapos nemzetközi szakmai konferencia, amelyet „Független rendészeti panaszmechanizmusok – hazai és nemzetközi tapasztalatok” címmel a Testület és a Magyar Helsinki Bizottság közös rendezvényként tartott meg.

A szakmai fórum első napján részt vett és a rendőrségi panasz eljárásokról előadást tartott az Egyesült Királyság komoly hagyományokkal rendelkező Független Rendőrségi Panaszbizottságának (a továbbiakban: IPCC) nemzetközi fejlesztésért és kapcsolatokért felelős főmegbízottja, Nicholas Long, és a belga Állandó Rendészeti Ellenőrző Bizottság tagja, Walter Peeters.

Mellettük négy olyan közép- és kelet-európai ország – Bulgária, Csehország, Lengyelország és Románia – képviselője is megosztotta a hallgatósággal a hazájában működő rendőrségi panaszmechanizmusok működési tapasztalatait, ahol jelenleg még csak fontolgatják a rendészet civil kontrolljának bevezetését.

A második napon a Testület addigi működési tapasztalatait tekintették át a konferencia résztvevői.

A szakmai vita végére széles körű egyetértés alakult ki a részt vevő szakemberek és politikusok között arról, hogy a Testület működésére és hatáskörére vonatkozó jelenlegi szabályozás számos ellentmondással terhelt. Ezek feloldására, valamint a törvényhozó eredeti szándékának való hatékonyabb megfelelés érdekében a konferencián konkrét javaslatokat fogalmaztak meg a résztvevők a jövőbeni szabályozásra vonatkozóan.

c) Civil kerekasztal-beszélgetés a gyülekezési jogról

A gyülekezési jog gyakorlása keretében megtartott közterületi rendezvényekkel összefüggő kérdésekről szóló, több részből álló civil kerekasztal beszélgetés-sorozat megrendezésére került sor 2009. októbertől kezdődően az Országos Rendőr-főkapitányság szervezésében. A beszélgetéseken az ORFK és a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) képviselői mellett részt vettek az állampolgári jogok országgyűlési biztosa, a Magyar Helsinki Bizottság, a Társaság a Szabadságjogokért, a Nemzeti Jogvédő Szolgálat és természetesen a Független Rendészeti Panasztestület tagjai és munkatársai.

d) Találkozó a Legfőbb Ügyész helyettesével

A Testület által folytatott eljárás más, például büntető- vagy szabálysértési eljárásokhoz fűződő viszonyának rendezetlensége, az ebből fakadó jogbizonytalanság több módon gördít akadályokat a Testület hatékony fellépésének útjába. A Testület küldöttsége annak érdekében, hogy a problémák felszámolásával – legalább részben – megpróbálkozzanak, egyeztető megbeszélés keretében találkozott dr. Belovics Ervinnel, a Legfőbb Ügyész helyettesével.

A Testület előtt folyó eljárásokban gyakran előfordul ugyanis, hogy a rendőrségi intézkedés az alapjogsértésen kívül bűncselekmény gyanúját is felveti, így a Testület vizsgálatával párhuzamosan büntetőeljárás indul. Ilyen esetekben az okozhatatlanul komoly nehézséget, hogy a Testület hivatalos úton nem fér hozzá a büntetőeljárás irataihoz, mivel a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) nem nevesíti az iratok megismerésére jogosultak között. Miután tehát az ügyvel kapcsolatos iratok az eljárást folytató hatóság birtokába kerülnek, a Testület csupán reménykedhet abban, hogy azok közül marad néhány, amely a rendőrségnél továbbra is rendelkezésre áll, így beszerezhető.

Az irányadó törvényi rendelkezések a Testület és az ügyészség közti információáramlás kérdését nem rendezik, ami ezekben az esetekben komoly gondot okozhat, és a Testületet döntésre kényszeríti: felfüggeszti-e eljárását a bírósági döntés meghozataláig, vagy azt a rendelkezésre álló – esetleg hiányos – bizonyítékok alapján lefolytatja. Ezen túlmenően a két párhuzamosan futó eljárás különböző végeredményre is vezethet – a Testületnek a történetekre vonatkozó értékelése akár el is térhet az eljáró hatóságokétól –, ami aggályos a jogbiztonság szempontjából. Elvileg persze elképzelhető – és a Testület eddig erre az álláspontra jutott – az alapjogsértés megállapíthatósága olyan esetekben is, amikor a büntetőeljárás során nyomozás megszüntetésére vagy a bírósági szakban felmentésre került sor, hiszen a büntetőeljárás egy konkrét személy büntetőjogi felelősségét vizsgálja, míg a Testület a panaszos alapjogsérelmének megállapíthatóságát. A két eljárás viszonyának precízebb szabályokkal történő rendezésére vonatkozó igény ugyanakkor indokoltnak mondható.

Az sem megnyugtató helyzet, hogy a Testület eljárása során megismerhetővé válhatnak vagy nyilvánosságra kerülhetnek (pl. az állásfoglalások indokolásában) olyan információk, így különösen rendőri jelentések, vallomások, feljegyzések, melyek addig a büntetőeljárás részét képezték, és az eljárás résztvevői számára (például a Be. szerinti iratismertetés előtt) még nem megismerhetőek.

A helyzet rendezése érdekében tartott egyeztetés során a Legfőbb Ügyész helyettese és a Testület tagjai célkitűzésként fogalmazták meg a két szerv közötti kölcsönös segítségnyújtást. Ennek keretében az Ügyészség ígéretet tett arra, hogy a Testület előtt folyamatban lévő eljárásokkal kapcsolatos ügyekben felmerülő kérdésekben összefoglaló jelleggel nyújt tájékoztatást, és a büntetőeljárás törvény rendelkezéseit tiszteletben tartva bocsátja a Testület rendelkezésére a panaszeljárások lefolytatásához szükséges információkat. Az azóta eltelt néhány hónap tapasztalatai azt mutatják, hogy az Ügyészség szervei és a Testület közötti kommunikáció és információáramlás terén máris jelentős javulás következett be.

e) Az Európa Tanács Kínzás és embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megelőzésére létrehozott bizottsága (CPT) jelentése

2010. június 8-án közzétette a 2009. március–áprilisi, negyedik magyarországi helyszíni látogatásáról készített jelentését, amely hivatkozik a Testületre.

A CPT – ahogy jelentésében fogalmaz – már korábban is hangsúlyozta, hogy a rendőri bántalmazás megelőzésének egyik leghatékonyabb módja a panaszok és az

ilyen bánásmódra utaló más információk gondos kivizsgálása, és szükség esetén megfelelő szankciók kiszabása.

Miután a Testületnek nincs joga hivatalból vizsgálatokat kezdeményezni, a CPT felkérte a magyar hatóságokat arra, hogy terjesszék ki a Testület jogosítványait, hogy hivatalból kezdeményezhessen vizsgálatokat az esetleges bántalmazási ügyekben.

f) A szerbiai helyettes ombudsman és delegációja látogatást tett a Független Rendészeti Panasztestületnél

2010. május 25-én fogadta a szerb ombudsman kisebbségi és emberi jogok védelméért felelős helyettesét és hatfős delegációját a Testület. A két szerv tevékenységének kölcsönös bemutatásán túl a látogatás keretében a vendégek elsősorban a Testületnél előterjesztett és a kisebbségek helyzetét érintő panaszbeadványok számáról és azok kapcsán lefolytatott eljárások kimeneteléről kértek tájékoztatást.

g) Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége igazgatójának a Testületnél történt látogatásáról

Munkamegbeszélésen fogadta dr. Juhász Imre, a Testület elnöke a Magyarországra látogató Morten Kjaerumot, az Európai Unió Alapjogi Ügynökség (FRA) igazgatóját 2010. november 11-én. A Testület hivatalában folytatott egyeztető tárgyaláson a felek megállapodtak a jövőbeni együttműködésben és a szakmai tapasztalatcserében.

Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége igazgatója elmondta, hogy az FRA korábban nem rendelkezett felhatalmazással a rendészeti ügyek kérdéskörében, de ez a Lisszaboni Szerződés hatályba lépése óta megváltozott. Morten Kjaerum megjegyezte, hogy számára nagyon fontos a Testület eddigi működésének és tapasztalatainak megismerése, mert példaként szolgálhat más európai ország számára is, ahol még nem működik a magyarhoz hasonló testület, amely alapjogi szempontból ellenőrzi a rendőrséget.

*h) A Testület elnöke 2010. november 15-én látogatást tett
dr. Pintér Sándor belügyminiszternél*

Dr. Juhász Imre elnök, harmadmagával részt vett 2010. november 15-én dr. Pintér Sándor belügyminiszter, dr. Konrád Károly parlamenti államtitkár és dr. Hatala József r. altábornagy, országos rendőrfőkapitány részvételével megtartott munkamegbeszélésen a Belügyminisztériumban. A megbeszélésen a Testület elnöke tájékoztatta a belügyminisztert és munkatársait a Testület eddig végzett tevékenységéről, a továbbiakban tervezett feladatairól és célkitűzéseiről. A felek tárgyaltak az emberi jogok védelme érdekében folytatott közös munkavégzés lehetőségéről, az együttműködés megvalósítható formáiról.

*i) A Testület „Rendészet és emberi jogok” címmel
szakmai folyóiratot bocsátott útjára*

A Testület „Rendészet és emberi jogok” címmel 2010 áprilisában folyóiratot jelentetett meg. A folyóirat célja, hogy segítse a rendészet és az emberi jogok területén tevékenykedők szakmai munkáját, lehetőséget adjon a szakterületekkel kapcsolatos írások, tanulmányok, összehasonlító elemzések, jogértelmezési kérdések publikálására, fontos és érdekes témák felvetésére. Az elismert szakemberek, egyetemi oktatók publikációi mellett, adott témában pályakezdő tehetségek írásainak közzétételére is lehetőséget ad a szerkesztőbizottság.

A folyóirat teljes egészében a tudomány szolgálatába kíván állni, azzal a nem titkolt céllal, hogy műhelye legyen az emberi jogok és a rendészeti tevékenység érzékeny és konfliktusokkal teli kapcsolatrendszerének feltárásának és e kapcsolatrendszer minél zökkenő mentesebb fejlesztésének. Az elmúlt évtized, de különösen 2006 nyarát követő időszak soha nem látott problémákat vetett fel a rendőrség és a jogkereső közönség viszonyrendszerében. Természetesen keresni kívánja a folyóirat a válaszokat e problémarendszert alapvetően jellemző emberi jogi krízishelyzet kialakulásának okaira. A gyülekezési joggal összefüggő jogvédelem mellett, a tipikusan egyedi esetekben előforduló, más jellegű emberi jogokat érintő rendőri fellépésekkel összefüggésben is kutatásokat kíván generálni, támogatni. A tudomány eszközeivel kívánja elősegíteni az Európában még mindig ritkának számító rendészeti tevékenységre vonatkozó intézményesített civil kontroll rendszerének továbbfejlesztését. A folyóirat a szerkesztőbizottság szándéka szerint lehetőséget ad a Testület gyakorlatának megismerésére is, jogesetek feldolgozása útján.

j) Az emberi és polgári jogok a magyar EU-elnökség előtt

A Testület, a Polgári Magyarországért Alapítvány (PMA) és a Hanns Seidel Alapítvány *Az emberi és polgári jogok a magyar EU-elnökség előtt* címmel konferenciát tartott 2010. december 10-én az emberi jogok világnapja alkalmából Budapesten, a Károlyi-palota dísztermében. A rendezvény meghívott előadóinak felszólalásait kerekasztal-beszélgetés követte.

A konferencián részt vett és felszólalt: dr. Paczolay Péter, az Alkotmánybíróság elnöke, dr. Juhász Imre, a Testület elnöke, dr. Gulyás Gergely, az Országgyűlés alkotmány-előkészítő eseti bizottságának alelnöke, dr. Dénes Balázs, a Társaság a Szabadságjogokért elnöke, dr. Kádár András Kristóf, a Magyar Helsinki Bizottság társelnöke, dr. Cservák Csaba, a Köztársasági Elnöki Hivatal alkotmányügyi hivatalvezetője, valamint dr. Schiffer András, a Lehet Más a Politika frakcióvezetője.

k) A Testület és a rendőrség kapcsolata

A Testület megalakulását követően felvette a kapcsolatot az országos rendőrfőkapitánnyal és az ORFK Központi Panasziroda vezetőjével, valamint az ORFK Ellenőrzési Szolgálat vezetőjével, aki a Panasziroda szolgálati elöljárója.

Több alkalommal közös szakmai megbeszélésekre került sor. A Testület tagjai 2009-ben felkeresték valamennyi megyei rendőrfőkapitányt, akik lehetőséget biztosítottak az alárendeltségükbe tartozó személyi állománnyal történő találkozásra, ahol a Testület tagjai tájékoztatták őket a Testület tevékenységéről, valamint a felmerülő kérdésekre válaszoltak.

Az ORFK Ellenőrzési Szolgálat vezetőjének javaslatára egyablakos ügymenetet alakítottunk ki, melynek az volt a célja, hogy valamennyi, a Testülettől a rendőri szervezetek megküldött megkeresést, illetve az azokra adott válaszokat az ORFK a rendszerén vezethesse át.

A megbeszéléseken felmerült egyik legfontosabb problémakör az intézkedést foganatosító rendőrök testületi meghallgatásának kérdése volt, amelytől az ORFK Ellenőrzési Szolgálat vezetője eleinte mereven elzárkózott.

A témával összefüggésben szükséges megemlíteni a Testület és a rendőrség közötti folyt levelezés részleteit. Az ORFK Ellenőrzési Szolgálatának (egykori) vezetője 2009 májusában levélben fordult valamennyi megyei rendőrfőkapitányhoz, a Készenléti Rendőrség parancsnokához, a Repülőtéri Rendőri Igazgatóság igazgatójához, a Nemzeti Nyomozó Iroda igazgatójához és a Köztársasági Őrezred parancsnokához, amelyben a Testülettel való együttműködés során követendő eljárásra és szempontokra hívta fel az érintettek figyelmét.

A levél megfogalmazása szerint különleges eljárási kérdésként vetődik fel a megpanaszolt rendőri intézkedésben érintett rendőr meghallgatása. Az ORFK álláspontja szerint ez a cselekmény egyértelműen eljárásjogi kategória. Tekintettel arra, hogy a Testület vizsgálatát nem a Ket. alapján folytatja, „nincsenek meg azok az eljárásjogi garanciák, melyek szükségesek ahhoz, hogy valakit bármilyen minőségben, bármilyen kérdés vonatkozásában nyilatkoztatni lehessen”. Ezek alapján az ORFK következtetése szerint a rendőrök nyilatkozattétele a Testület megkeresése esetében önkéntes: „a rendőr nem köteles nyilatkozatot tenni, azt megtagadhatja”.

A Testület válaszlevelében kifejezésre juttatta egyetértését az ORFK azon megállapításával kapcsolatosan, hogy a rendőrök meghallgatása kifejezetten eljárásjogi kérdés, amelyhez garanciális szabályoknak kell kapcsolódniuk. A Testület ugyanakkor kifejtette: nem látja akadályát annak, hogy a hatályos eljárásjogi normák garanciális rendelkezéseit ezekre az esetekre alkalmazza olyan módon, hogy ezen rendelkezéseket ügyrendjében is rögzíti.

Az ORFK Ellenőrzési Szolgálatának vezetője későbbiekben arról tájékoztatta a Testületet, hogy a rendőrök meghallgatását a rendőrség továbbra is kifejezetten eljárásjogi kategóriának tekinti, és ezen a véleményén a Testület ügyrendi szabályozása következtében sem fog változtatni.¹¹

Az országos rendőr-főkapitányi poszton 2010 nyarán bekövetkezett változás az ORFK Ellenőrzési Szolgálat vezetője tekintetében is változást hozott. Érezhetően javultak a Testület és a rendőri felsővezetés kapcsolatai. Az Országos Rendőrfőkapitány több esetben meghívta a Testület elnökét rendőrségi rendezvényekre (pl. tisztavetés, „rendőrnapi”) és támogatta az ORFK Központi Panasziroda, valamint a Testület különböző együttműködési formáit.

A 2011-ben újrakezdett „országjárás” során dr. Juhász Imre, a Testület elnöke minden megyei rendőri vezetőt felkeres elsősorban azzal a céllal, hogy állománygyűlések keretében megossza velük a Testület működésének hároméves tapasztalatait. Az eddigi látogatások azt mutatják, hogy nem egységes a Testület fogadtatása, elfogadottsága, illetve megítélése az egyes megyei rendőrkapitányságokon, és az alárendelt szerveiknél.

A Testület több alkalommal is akként foglalt állást a rendőri felsővezetőkkel való találkozásokon, hogy a Testület és a rendőrség célja egy és ugyanaz: elérni, hogy a rendőri intézkedések jogszerűek, szakszerűek, arányosak legyenek és az állampolgároknak ne okozzanak jogszerűtlenül alkotmányos alapjogi sérelmet.

¹¹ Ezen az sem változtat érdemben, hogy a Testület és az országos, valamint a megyei rendőrfőkapitányok között időközben létrejött egy informális konszenzus, amely szerint a rendőri vezetők nem látják akadályát az intézkedő rendőr Testület általi meghallgatásának.